¶ Clarissimi iuris vtriusque monarche & luminis: ac interpretis profundissimi domini Jacobini de sancto Georgio lectura super secunda parte Digesti veteris: cum summariis & additionibus. Et sequitur primo. De rebus creditis. & si certum petatur.

a De reb' creditis. Et si certū petatur. Et de conditione indebiti. Rubrica.

¶ De reb' creditis. ꝓ materia et declaratiōe hui' rubrice vide per post. Me diolanēses in l. primo de credi. hui. in rub. et vt li te nō ꝯtest. & in rub. et de accusa. barba. in c. pauděriam §. sexta. & i §. seq. et de offi. deleg. alex. consi. xlii. l. iii. vo lu. & in ꝯsi. i. in. i. volu. lud. ro. ꝯsi. xxxii. in. ii. dubio. pa nor. ꝯs. xvi. in. ii. volu. and. barb. i ꝯsi. iiii. in. i. volu. & ꝯsi. lxxvi. in. ii. volu.

1 ¶ Actiones personales quare dicantur in rem scripte.
2 Cognitio generis oportet ꝙ precedat cognitionē specierū.
3 Rubrice generalitas an amplietur nigrum.
4 Rerum appellatione an comprehendantur iura & actiones.
5 Bonorum mobiliū appellatione an ꝯprehendantur omnia nomina debitorum.
6 Testis declarans vocabula antequam deponat an probet.
7 Testis deponens extra articulata nihil probat. & nu. 8.
9 Statuto si caueatur: ꝙ verba statutorum intelligantur ad literā prout iacent: & non possint glossari. nihilominus poterit fieri literalis expositio.
10 Testes si producantur ad probandum mutuum: & interrogati quid sit mutuum: nesciunt respondere: an eorum depositio valeat.
Et quid in notorio. nu. 11. Et quid in mala fide. nu. 12. Et quid in possessione. nu. 13.
14 Testis dicens se vidisse instrumentum continens mutuum an probet super mutuo.
15 Testimoniū testis deponentis de auditu admittitur in duobus casibus.
16 Princeps si concedat alicui ꝙ hinc ad quinque annos nō possit conueniri seu molestari a suis creditoribus: an in tali concessione comprehendantur creditores: quibus aliquid debetur ex maleficio per illum cui facta est concessio.
17 Procurator cui data est potestas exigendi omnes credētias meas: poterit exigere nomina debitorum meorum siue sint obligata per instrumentum: siue non.
18 Statuto si caueatur: ꝙ ad petitionē creditoris detineatur debitor: an virtute talis statuti poterit detineri heres debitoris. Et quid de herede promissoris.

1 Bene est. Addatis ꝙ quedā sunt actiones personales in rē scripte. Et dicunt in rē scripte: quia comitantur rē quocunque vadat. Exemplum in actiōe ad exhibendū. Et de istis actionibus personalibus in rē scriptis habetis bonā gl. in l. i. §. est autē. ff. ad exhibendū. Itē est exēplū in actiōe quod metus cā. l. metum. la grand. §. cū aūt. & §. hec. ff. qd metus cā. Itē est exēplū in actiōe noxali. l. si bonafide. ff. de noxa. Circa primum
2 notabile qd hic colligit in tex. ꝙ ad cognitionē specierū opz ꝙ precedat cognitio generis. Addatis ꝙ vbi habemus spēz i. specialē prouisionē nō recurrimus ad genus text. est notabilis in l. coheredi. §. q. pfcm. ff. de vulga. & pupil. Circa illud qd tāgit hic alex. referēdo Jo. de imo. in rub. ff. de ver. obli. Et pan. de ca. suo ꝯsi. cxxxxiiii. incipi. in xpi noie pns casus modicā hz dubitationē. ꝙ si rubel. statuti dicat hoc mō filia dotata nō succedat. In tex. aūt ipsius statuti scriptū est hoc mō: statuimus & ordinamus: ꝙ filia dotata nō succedat ma
3 tri vel auie. de patre aūt nihil loquitur. ¶ Dicūt prefati doctores: ꝙ generalitas dicte rubrice hz ampliare nigrum: ita ꝙ filia etiā excludet ab hereditate paterna. Ego multotiēs ꝯsului ꝯtra istā opi. Monchar. quia statutū de quo. ff. est odiosum. l. maximū vitium. Et ibi notat p doc. C. de libe. preteritis. ergo cū nihil loquat de hereditate paterna: nos dicere non debemus. ar. l. si qs seruū. §. nō dixit preto. ff. de acquiren. heredi. Nec debemus recedere a verbis statuti. l. i. §. si is q nauem. versi. in re agit dubia. ff. de exercito. imo stricte dz intelligi put iacet. ar. l. ꝯgd astringēde. ff. de verbo. obli. ¶ Circa istū
4 passum quē tangit hic alex. de imo. Vtrūquid appellatione rerū ꝯprehēdant iura & actiōes. Exemplū ego lego vel dono tibi oēs res meas. Nunquid in tali donatiōe vel legato cōprehendant noie debitor meorū. alex. se remittit allegando hic multas autoritates q nō decidūt. Nos addite Bar. in l. quintus. la secunda. in §. argēto. ff. de auro & arg. leg. vbi dicit ꝙ ꝯprehendent noia debitor meorū. Addite bonū text. vbi alex. hoc colligit expresse in l. i. nā qd. §. si. cū l. sequēti. ff.
5 ad trebel. Addite ꝙ qd si aliqs dicat ego dono tibi oia bona mea mobilia: an in tali donatiōe ꝯprehendant oia noia debitor meorū. bal. notat in c. i. ꝯs est in c. ii. in titu. de cogni. feud. in libello feudo. determinat ꝙ nō p rōnē: quā ibi assi
6 gno. ¶ Circa illud qd dicit hic Bart. s. ꝙ si testis pductus sup aliquo capitulo seu articulo anteq deponat premittat qualiter & quō intelligit vocabula ꝯtēta in ipso capitulo. p hoc nō dicet deposuisse extra capitulū seu extra ꝯtenta in capi
7 tulo. Nam p declaratiōe debetis scire: s. ꝙ qū testis deponit extra articulata nihil pbat. l. si qs libertatē in fi. & ibi notat p doc. ff. de petitiōe here. hʒ et in c. de testi. extra de testibus. imo dicit ang. in l. iii. dubitari. ff. de heredibus instituēdis. ꝙ si illud qd deponit testis sit aliquo mō ꝯtingēs ad capitulū formatū nō dicet testis deposuisse extra articulos. Ego addo solēne dictū Bal. in l. pen per proximas. circa finē. C.
8 sen. rescin. nō poss. s. ꝙ si actor formauit articulū ꝙ ipse realiter mutuauit sempronio centum: testes producti p ipsum actorem deponant verum esse quod ipse mutuauit sz tamē incontinenti fecit pactū de nō petendo p tpe decē annorum: ista depositio pderit reo ad suā defensionē: nec dicētur testes deposuisse extra articulata. quia illud aliquo mō ꝯtingit negotiū de quo ꝯtendit. ¶ Circa illud qd vult hic pan. de
9 ca. s. ꝙ si statuto caueat: ꝙ verba statutor intelligant ad literam put iacent: & nō possint glossari: ꝙ nihilominus poterit fieri literalis expositio. Addite in primis d. alex. suo ꝯsi. lxxx. in primo volumine: qd ꝯsiliū incipit: redemptoris nostri inuocato suffragio viso & oppertune animaduerso. vbi dicit ꝙ lz statutū disponat ꝙ verba statutor intelligant put iacent: tā recipient interpretationē iustam & legitimā. qd est bñ notandū. Addite bal. suo ꝯsi. ccccxvi. in tertio volumine. Et ꝯsi. incipiēte: Joan. de albignana. Addatis et aliud pulcrum ꝯsiliū dni Fran. de are. suo ꝯsi. cxlv. incipiēte. lz statuta.
10 ¶ Circa illud qd tangit hic Bart. s. ꝙ si testes pducant ad
b pbādū mutuū: & interrogati qd est mutuū: nesciāt rīdere[b]: certe deposito ipsor nihil valebit. Et intelligatis sane bar. vt velit: ꝙ testes bñ debēt declarare qd est mutuū p verba factiua aūt p verba iuris. contra istā determinationē Bar. aliqñ allegant vobis Bald. in c. i. in tit. de noua forma fidel. Nunc addo ad corroborationē Bar. Alex. de imo. suo ꝯsi. clxx. in v. volu. in vi. col. illius ꝯsilii. Et ꝯsiliū incipit: dñi redemptoris nostri inuocato suffragio in cā & lite. vbi dicit: ꝙ si testis pductus ad pbandū mutuum interrogatus qd sit
11 mutuū: nesciat rīdere: sua depositio nihil valebit. ¶ Item si pducit testis ad pbādū notorium interrogatus qd sit notoriū: nesciat rīdere: sua depositio nihil valebit. allegat Spec. in tit. de notorio crimine. §. ii. ver. & vt testes pducantur.
12 Itē dicit: s. ꝙ si testis pducat ad pbādū malā famā: tūc si interrogatus qd sit bona fama: nesciat rīdere: etiā suū testimoniū nihil valebit. ¶ Item si testis pducat ad pbādū posses
13 sionē: & interrogatus qd sit possessio nesciat rīdere suū testimoniū nō erat validum allegat Jo. de imo. in l. stipulatio. ista. §. hec: quoque. ff. de verb. obli. ¶ Circa illud qd tāgit hic Bart. dū dicit: ꝙ si testis interrogatus an talis sit pauper: vel diues: vel sanus: vel bone ꝯditionis: vel talis etatis: et reddat rōnē dicēdo ego scio: quia sum vicinus: vel ꝯsanguineus: ꝙ talis redditio cause est bona. Addite alex. suo ꝯsi. xlvi. incipiēte: redēptoris nostri &c. viso & discusso processu. in. i. volu. vbi sequit dictum bart. s. relatū. Addite eūdē alex. suo ꝯsi. lxxx. in. ii. volu. & incipit redēptoris nostri &c. examinato processu. & eūdē Alex. suo ꝯsi. l. incipiēte. redēptoris nostri &c. in cā & lite vertente. in. iii. volu. vbi temperat dictū Bar. pcedere in his q verisimiliter pñt in gñe sciri p vicinos: vel ꝯsanguineos: alias secus. Et vide eūdē alex. suo ꝯsi. cxii. incipiēte: redēptoris &c. viso & oportune discusso. in quinto volu. suo
14 rū ꝯsilior. ¶ Circa illud qd dicit hic Bar. s. ꝙ qū testis interrogat an titius mutuauerit sempronio centū: & rīdet ꝙ sic interrogatus qūo hoc scit: rīdet ꝙ vidit instrumentum quo ita ꝯtinebat. certe nisi exhibeat instrumentum talis depositio nihil valebit: vel nisi pbet amissum: & p viros idoneos pbet tenorē illius instrumēti. Addo ꝙ Barto. eleganter in l. ii. ff. de iure fisci. dicit: ꝙ ille q vult pbare tenorē instrumēti deperditi. Sed hoc pbare p viros discretos & prudētes: q sciant discernere an esset instrumentum publicū: vel nō. Et ideo opz ꝙ probet p notarios vel iuristas. qd dictū tene perpetuo menti.
15 ¶ Circa illud qd dicit hic Bar. s. ꝙ ponit duos casus in qui
c bus admittit testimoniū testis deponētis de auditu. [c] Addite alios casus. Primus est qū agit possessorio recuperādo: qa tūc admittit de auditu ab eo: q̄ ꝯtra eū spoliatū de qua cōtendit. ita dicūt dñi de rota sua ꝯclusiōe. cxvi. incipiēte. Item ꝙ in possessorio. Aliam casum habetis quē reputat

b ¶ Nesciāt rīdere. vide alb. de rosa. et ibi alex. i apostil. l. i. l. fi. §. pe. ff. ad velleia. & eūdē alb. i. l. i. C. de hered. ale. in l. sciēdū. ff. de ver. ob. li. & i consi. cxvi. in. ii. volu. & ꝯsi. lxx. i. l. ii. volumi.

c ¶ Deponētis de auditu. vide tex. & ibi doct. l. testiū. C. de testib'.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

inuentarium: quia tunc seruabuntur iura filij per ea que no-
tat Bal. in l. qui se patris. C. vnde libe. ⁊ per docto. in l. fi. in
§. in computatione. C. de iur. delibe. Secūdo casu quū consentit
alienāti. dicatis ex mēte prefato. doc. q᷑ aut fuit simplex con
sensus: ⁊ tūc non preiudicat filio. Aut est cōsensus obligato
rius: puta qr se obligauit ad nō contrauenieñdum: ⁊ tūc secus
est. Tertio casu quū culpam cōtrahit: puta qr delinquit: hoc
casu si viuo auo filius idē q̄ pater delinquat: nō preiudicat
nepoti. argu. l. emācipati. ⁊ fi. ff. de senato. Aut mortuo auo
delinquit: ⁊ tunc nocet filio sed nō agnatis. c. j. ⁊ ibi plene no
tatur in titu. si vasall⁹ feudo priuet cui deferri debeat. ¶ Tri
35 gesimoseptimo q̄ro: Utrum prelatus possit cōsanguineos
suos inuestire de feudo. bal. in. d. l. j. de rerū diuisio. ex mente
Jaco. de bello visu dicit q᷑ sicquū feudū est antiquū: qr nō est
suspicio q᷑ feudus deterioref: imo prelatus illos de suo san-
guine tenetur preferre alijs p notata p glo. in. ii. lectura. in. l.
stipe. ff. de pact. secus si infeudatio vel datio in emphyteosim
fieret de nouo aut. qui busc̄ūq mod. C. de sacro sanc. ecclesijs
36 ¶ Trigesimooctauo quero. Utrū in gñali cōfiscatione oīm
bonorū veniāt bona feudalia. dicatis q᷑ nō. ita vult bal. in. l.
prima. C. de bonis liberto. de qua materia tangit p bar. ⁊ ce
teros. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dāno infec. opti
me facit tex. in. c. in gñali. in tit. si de feudo defuncti fuerit cō
37 trouersia. ¶ Trigesimonono quero: Nunqd dñs vasallos
suos possit inuitos vendere diuiori dño. gl. notabilis in. l. in
nitus. ff. de fidei cōmiss. liberta. determinat q᷑ nō: ⁊ dicit bal.
in. c. ij. in titu. quo tpe miles in libello feudorū. q᷑ quādo dñs
vult alienare terrā suam: subditi possunt se opponere: ⁊ con
tradicere: maxime quū retineret vnam partē: ⁊ aliā alienaret
quia interest ipsorū subditorū non habere tot dños. de ista
materia videte p bal. in. l. ij. solu. matrimo. p Barto. de sall.
in. l. i. C. de nonario. p earno. in. c. collecti filij. ex de malo. ⁊ obe
dien. ⁊ dicit ad ppositū notāter Inno. in. c. auditis. ex de pre
scrip. q᷑ interest subditorū nō mutare dñm: quēadmodum in
terest dñi nō pdere subditū que vba notetis. ¶ Trigesimo
38 quero. Nunqd vasallus possit subinfeudare aliū de bonis
feudalibus: q̄ tenet ipse vasallus. cōcludite q᷑ sic tribus con-
currētibus. Primo q᷑ hoc faciat bona fide. Secūdo q᷑ subin-
feudet eū eisdem pactis ⁊ cōuentionibus: sub qbus habuit
ipse feudū. Tertio q᷑ subinfeudet pari vel maiori: ⁊ nō infe
riori. ita dicit glo. in. c. i. in. §. preterea. in titu. de capitalis cō
39 radi. in vsibus feudorū. ¶ Trigesimoprimo quero. Nūqd
p debitis vasalli possit fieri missio in possessionē in bonis
feudalibus. Bal. in preallegata. l. j. de rerū diuisi. determinat
q᷑ de hoc est dicendum vt hr̄ in. l. p heredi. §. si quid tñ. ff. de
acqui. here. Uos melius poteritis videre istam materiā per
bal. in. c. imperialē. in titu. de prohibita alie. feudi p frede. ⁊ p
eundē bal. in aut. ei q. C. de bonis auctoritate. iudic. possiden.
¶ Trigesimosecūdo quero. vos scitis q᷑ quū est contentio in-
ter dñm ⁊ vasallū: tunc pares curie debēt cognoscere de cau
sa. d. c. imperialē. in. §. preterea. si inter. in titu. p̄xi. allegato.
⁊ in. c. i. in titu. de cōtrouersia feudi apud pares terminanda
⁊ in. c. i. in titu. apud quē q̄o feudi terminari debeat. ⁊ in. c. ij.
40 in titu. de inuesti. in maritū facta. Sed videndū est q dicā-
tur pares curie. Bald. in. d. l. j. de rerū diuisi. dicit: q᷑ sunt alij
vasalli tenētes feuda ab eodē dño si prestiterint sibi fidelita
tem: aliās non dicerent pares. De ista materia tangit in iuri-
bus p̄xime alleg. ⁊ p earno. in. c. celerē. ex de indicijs. ¶ Tri-
41 gesimotertio quero. Nunqd vasallus in rebus feudalib⁹
possit prorogare iurisdictionē alteri⁹ iudicis: q̄ dñi sui: excludi
te q᷑ nō. ita tenet notāter bar. in. l. i. §. post operis. ff. de ope.
no. nūcia. ⁊ bal. in. l. determinat. C. de sacro. sanc. eccle. ⁊ Jo. de
imo. in. c. p. ⁊. g. ex de offi. deleg. ¶ Trigesimoquarto que-
42 ro: Princeps inuestiuit vnū nobilem de castro cū mero mix
to imperio ⁊ oīmoda iurisdictiōe. An ipse princeps possit post
ea se intromittere de penis causis rusticorū subditorū illi no-
bili. dicatis q᷑ nō. ita determinat bal. in. d. l. j. in. glo. ij. c. de re
rū diuisione. Et est rō sm eum: qr vasallus ex infeudatione
hz iura vtilia cū vtilitatis effectu. ⁊ in hac pte prefert directo
dño p ea que habent in. l. in causē. in. §. fi. ff. de pen. ¶ Trige
43 simoquinto q̄ro. Nunquid vasallus possit legare bona feu-
dalia p aīa. dicatis q᷑ nō. tex. est in. c. j. §. donare. in titu. qua-
44 liter olim poterat feudū alienari. Sz an princeps possit si
bi cōcedere facultatē testandi. bal. in. d. §. donare. vr̄ velle q᷑
sic. sz hoc sane dz intelligi q᷑ valeat cōcessio q̄tū ad preiudi
cium ipsius dñi concedētis: sz in preiudiciū agnatorū nō pos
set princeps dare ipsam facultatē: per ea q̄ habent in. c. i. de
aliena. feudi paterni. ita dicit Martinus laudēsis in. d. §. do
45 nare q̄ō pls. Itē vasallus nō posset testari de feu. in agna-
tum p̄ximiorē: q̄ esset als successurus in illo feudo. ita dicit
Joan. raynaudi auinionen. postea factus ciuis Marsilie in
suo cōpendio feudorū. c. imperialē. de phibita aliena. feudi. p
Frede. in. §. i. ratio sumit ex his: q̄ habent in preallegato. c. i.
46 de alie. feudi pfni. ¶ Trigesimosexto q̄ro Nunqd feudū ve
niat in petitiōe hereditatis. De hoc habetis pulcrā glo. in
l. itē videndū. in. §. fi. ff. de petitio. here. ⁊ hr̄ etiam ibi p bal. ⁊
47 Ang. ¶ Trigesimoseptimo quero: dñs cōcessit feudū va-
sallo p se ⁊ suis. ⁊ cui dederit quero qd operent ista vba cui
dederit. dicatis: q᷑ habēt magnū effectū. qr poterit vasallus
alienare sine lūia dñi. tex. est in. c. i. in titu. de feudo nō habē-
te ppriam naturā feudi. ⁊ ita determinat ang. etiā in emphy
teosi. in. l. cum essent. §. p plurium. ff. de seruituti. resti. p dicerū.
⁊ idem ange. in. l. q rome. §. duo fratres. ff. de vborū obligati.
48 ¶ Trigesimooctauo quero. Nunqd vasallus possit pre-
scribere feudū pro se ⁊ heredibus suis. videt prima facie di
cendum q᷑ nō: qr ipse solum possidet. Bal. in. d. l. i. de rerū di-
uisio. determinat q᷑ tale feudum prescriptum est transmissibile
ad heredes masculos: ⁊ sic prescriptio hoc casu equiparat pa
cto. imo si quis p. xxx. annos possideat feudū prestādo serui
tia dño dicit iusta possidere: ⁊ est proinde ac si fuisset inuesti
tus tex. est in. c. si qs p. xxx. in titu. si de feudo defuncti fuerit
49 cōtrouersi. in vsibus feudorū. ¶ Trigesimonono q̄ro Utrū
in sacro fidelitatis cōprehēdat aliō: q̄ id q̄ō hr̄ in. c. j. in tit.
de forma fidelitatis. ⁊ in. c. j. de noua for. fide. dicatis q᷑ sic. qr
vasallus ppter iuramētum fidelitatis est astrictus ad exaltā
dum dñm suum: in q̄tum pōt. glo. singularis in. c. j. in titulo
qualiter vasallus iu. debeat fideli. ¶ Quadragesimo ⁊ vlti-
50 mo quero. Nunqd dominus debeat suis vasallis idicere ali
quam nouitatem. cōcludite q᷑ nō. q᷑ noua seruitia indebita
presumuntur per vim ⁊ impressionem extorta. ita dicit bal.
in illo. c. j. p̄xime allegato ⁊ dicit se ita respōdisse cuidā viro
magnifico cum cōsulenti super ista materia. Et hec sufficiant
cum laude dei.

¶ Finit lectura domini Jacobini de sancto Georgio. J. U.
docto. super secunda parte. ff. veteris.

¶ Imprimebat Lugduni Johānes de Jonuelle dictus Pi
ston. a natiuitate dñi anno. 1521. Mense Aprili.

Registrum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii.

Omnes sunt terniones. Excepto. ii. quaternione.